שתים לזו ושתים לזו שלש לזו ושלש לזו עשה כולן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולם למטה מחצה כשר ומחצה פסול חצים למעלן וחצים למטן את שלמעלן מחצה כשר ומחצה פסול ואת שלמטן מחצה כשר ומחצה פסול: **ב** אחת לזו ושתים לזו ושלש לזו ועשר לזו ומאה לזו עשה כולם למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציה למעלן וחציה למטן המרובה כשר [א]זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקינים שלא יהיו משל אשה אחת בין למעלן בין למטן מחצה כשר ומחצה פסול וכ"מ שאין אתה יכול לחלוק את הקינים עד שיהו משל אשה אחת בין למעלן בין למטן המרובה כשר: **ג** [א]חטאת לזו עולה לזו עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציה למעלן וחציה למטן שתיהן פסולות שאני אומר חטאת קריבה למעלן ועולה למטן: **ד** [ב]חטאת ועולה (א) סתומה ומפורשת עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול [ג]חציה למעלן וחציה למטן אין כשר אלא סתומה והיא מתחלקת ביניהן: **ה** [ד]חטאות שנתערבו בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה

שתים לזו ושתים לזו כו'. נתערב שוה בשוה אפילו בנמלך יש להכשיר הכל כיון שהן סתומות ויעשה קן ראשון אחת למעלה ואחת למטה והקן האחד ימות ויתנו [א]ביניהן אבל אחת לזו ושתים לזו שאמרנו למעלה המועט כשר [ב]כיון דלא נמלך המרובה כשר כיון שעשה חליין למעלה וחליין למטה את של מעלה מחצה כשר ומחצה פסול כיון שעשה קן שלם למעלה וכיון שקינין אלו לשתי נשים יביאו קן אחד בשותפות ויתנו ביניהן אי משל ראשון עולה ללאה תהא באחרונה חטאת ללאה או איפכא ודוקא (ג) קן שלם למעלה אבל אם חלק הקינין פרידה אחת למעלה ופרידה אחת למטה הכל כשר שאני אומר עולה למעלה וחטאת למטה שהקינים מתפרשות בעשיית כהן: **ב אחת** לזו ושתים לזו ושלש לזו ועשר לזו ומאה לזו כו'. אפירקא קמא קאי דקאמר לעיל המועט כשר והשתא קאמר כשחליין למעלה וחליין למטה המרובה כשר כיון שלא נמלך ועתה אפרש כילד המרובה כשר שהרי מאחת לזו ושתים לזו אותו קן של אשה אחת עשה למעלה ומשנים קינין של אשה אחרת עשה פרידה [ג][אחת] למעלה ונשארו שלש פרידין למטה הרי כשר שני עולות למעלה ושני חטאות למטה הרי שני קנים כשרים ושלישי פסול וזהו המרובה כשר וכן שנים לזו ושלשה לזו מן השנים קינין [ד]יש ארבעה פרידין למעלה ועוד לקח פרידה אחת מן השלשה קינין הרי חמשה פרידין למעלה וכן חמשה פרידין למטה מן החמשה פרידין למעלה יש שלשה עולות כשרות ושל מטה שלשה חטאות הרי ג' קינין כשרים וזהו המרובה כשר ומיהו עשר לזו ומאה לזו אינו יכול למנות בזה הענין [ה][לפי שהן זוגים וצ"ל דהא דתנן המרובה כשר אינו קאי אלא] על אחת לזו ושתים לזו וכו' שאינן זוגות [ו]איידי דתנא לעיל בכהאי גוונא המועט כשר [ז]תנא כהאי גוונא המרובה כשר באינו נמלך [ח]מיהו אמת הוא שהמרובה כשר שאין פוסל מהם אלא עשרה קינין במאה וי' קינין כי שמא העשרה קינין של אשה אחת למעלה ונפסלו החטאות או כולן למטה ונפסלו העולות ועל כרחך עשרה קינין שלמין פסולין ובלא הוקבעו כל אחד לאשה אחת איירי אבל המאה כשרים מאחר שהן סתומות שחליין של מעלה עולות וחליין של מטה חטאות ולי נראה שהאשה שהביאה מאה צריכה עוד להביא עשר חליין עולות וחליין חטאות [ט]כשנעשו נ"ה למעלה ונ"ה למטה שמא העשר של אשה אחרת נעשו כולם למעלה ואין לאשה שהביאה ק' למעלה כי אם מ"ה וצריכה עוד להביא ה' או שמא למטה נעשו ולא נשאר לאשה שהביאה ק' כ"א מ"ה וצריכה עוד להביא ה' למטה: **זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק הקינין ולא יהו משל אשה אחת בין למטה בין למעלה מחצה כשר ומחצה פסול**. כלומר שקן אשה אחת אינו נחלק לשנים אלא קן אשה שלם למעלה וקן אחרת למטה וכל מקום שאין אתה יכול לחלק את הקינין כגון אחד לזו ושנים לזו ושלשה לזו שאינן זוגות וצריך לחלקן קן אחת פרידה אחת למעלה ופרידה אחת למטה המרובה כשר כדפרישית: **ג חטאת** לזו ועולה לזו כו'. הא נמי קאי אדתני לעיל במה דברים אמורים בכהן נמלך כו' וקאי אפירקא קמא דקתני עולה שנתערבה בחטאת וחטאת שנתערבה בעולה אפילו אחד בריבוא ימותו וזהו בנמלך אבל לא נמלך על תערובתו ועשה קן שלם למטה מחצה כשר ומחצה פסול ואשמועינן דאע"ג דלא אתי לאימלוכי אמרינן ליה לא תקריב כדקתני ימותו השתא דלא נמלך אמרינן [י]שכל אחד ואחד נעשה כדין וכשר לאפוקי מדרבא דאמר בפרק התערובות (זבחים עג:) השתא דאמור רבנן לא תקריב אי מקריב לא מרצה

כלמפרש התם: **ד חטאת ועולה סתומה ומפורשת עשה שתיהן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול חציין למעלה וחציין למטה אין כשר אלא סתומה ומתחלקת ביניהן.** הכי גרס להו [א]פירוש רש"י בפרק חטאת העוף (זבחים דף סז:) [ב]הכי שתי נשים שלקחו שלשה קינים בעירוב זו צריכה עולה וקן שלם אחד לחטאת וא' לעולה דהיינו שתי עולות וחטאת וזו צריכה שתי חטאות ועולה ופירשו אחד מן הקינין פרידה אחת עולה לזו ופרידה חטאת לזו ואחד מן הקינין הניחו סתומה ולא פירשו איזו פרידה חטאת ואיזו עולה והשלישית פירשו איזו חטאת ואיזו עולה אבל [שמות] בעלים לא נתפרשו הרי חטאת לזו ועולה לזו וקן סתומה וקן מפורשת וצריך להקריב שני קינין הללו סתם על שתיהן העולות למעלה והחטאות למטה ועולה לזו וחטאת לזו וצריך להקריב לשם בעלים ונתנום לכהן עשה כולן למעלה כו' חליין למעלה כו' אין כשר בכולם אלא קן סתומה דהאי מינייהו דעבד עולה והאי מינייהו דעבד חטאת כשרה כיון שכל קן [ג]היה בפני עצמו ומתחלקת ביניהן הואיל ובעירוב לקחו האחת יוצאת ידי חטאת ואחת יוצאת ידי עולה ויקחו עוד קן ביניהן ויקרבו בתנאי אם עולה ראשונה לרחל וחטאת ללאה תהא בקן שניה זו עולה ללאה וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף כך פי' רש"י מנחם דגרסינן וסתומה בוי"ו ובשלש קינין איירי. והרב רבינו אברהם [ד]פירש דגרסינן חטאת ועולה סתומה ומפורשת כלומר בשני קינין שאחת סתומה ואחת מפורשת ונתערבה סתומה במפורש' עשה שתיהן למעלה וכו' חליין למעלה אין כשר אלא סתומה פירוש שיעור סתומה עולה וחטאת מן הסתומה ומפורשת והשתא איירי שפירש בתערובת ומתחלקת ביניהן פירוש שתעלה לשתיהן פי' שכמו שיש ספק פסול לזו כך יש לזו שאע"פ שלבעלת הסתומה יש אחד מהן כשר ממה נפשך ולבעלת המפורשת שמא שניהן פסולין מ"מ יתנו ביניהן ויביאו קן ותאמר בעלת הסתומה אם שלי כולו כשר ושלך כולו פסול קן זה יהא כולו שלך ואם אחד משלי כשר שכולו נעשה למעלה או כולו למטה [ה]אז שלך אי אפשר שלא יהא אחד כשר יהא הקן הזה חליו שלי וחליו שלך: **ה חטאות שנתערבו בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה.** כלומר למעלה שנינו בפ"ק דאין כשר אלא מנין חטאות שבחובה ועתה רוצה לומר שבאותו מנין יש חילוק שפעמים שעולה המנין למחצה כשר ומחצה פסול ופעמים שעולה אותו המנין לפחות ממחצה והשתא מפרש ואזיל כיצד חובה שנים בחטאת מחצה כשר ומחצה פסול פירוש בקיני חובה שיש בהם כפלים בחטאת כגון שקרב מהן עולה אחת [ו]ושני חטאות נשתיירו בשני קינין מחצה כשר ומחצה פסול שעולה שנשארה לא יוכל להקריב כי שמא זהו שנקבע לחטאת וחטאת המעורב לא יוכל להקריב עולה כי אולי הוא גוזל העולה שנשאר ועל כן לא יקרב אלא שני חטאות וחטאת המעורב והעולה פסולין הרי לך מחצה כשר ומחצה פסול: [ז]חטאת שנים בחובה מנין שבחובה כשר. פירוש אחטאת שנתערבה בחובה קאי וקאמר חטאת שנים בחובה (ג) שקרבה חטאת אחת מן השני קינים ושתי עולות וחטאת אחת נשתיירו הרי ארבעה פרידין עם חטאת המעורב ואינו יכול להקריב שתי עולות כי שמא יקח החטאת המעורב וגם שתי החטאות לא יקריב כי שמא יקח אותו שנקבע לעולה על כן לא יקריב אלא חטאת אחת הרי עולה לפחות ממחצה אותו מנין שבחובה וכן כה"ג תפרש הבבא שאחריה דוכן עולה שנתערבה בחובה ונראה פירוש רבינו יצחק בר [ח]אשר

מסורת הש"ס

א) [זבחים סז: ע"ש], ב) שייך לע"ב.

* * *

פירוש הרא"ש

חציו למעלה וחציו למטה. מד' פרידין מעורבין עשו ב' למעלה וב' למטה. א"א להיות פסול כהן יותר מחליה. דאף אם היה קן של אשה אחת כולם למעלה ושל אחרת כולם למטה. נפסלו מזו עולה ומזו חטאת. ויביאו קן ויתנו אם עולה שלך קריבה וחטאת שלי הרי זו עולה שלי וחטאת שלך. ואם להיפוך יהיה להיפוך. ואם כבר נפטרו שלא קן וקן קרב חליו למטה וחליו למעלה. תהא עולה נדבה וחטאת באה על הספק ואינה נאכלת. וכן ג' לזו וג' לזו אפשר שקרבו כדין וכולם פטורות. ואפשר שלאחת נפסלו כל העולות ולאחרת כל החטאות. ואפשר שלאחת הקריבה ה' עולות וחטאת אחת ולאחרת ה' חטאות ועולה אחת. ונמצא לזו ב' חטאות ולזו ב' עולות. ואפשר שלאחת הקריבה ד' עולות וב' חטאות ולאחרת ד' חטאות וב' עולות הילכך יביאו ו' עולות וב' חטאות ויתנו. אבל יותר מב' חטאות א"א להביא שמא כבר נפטרו. אבל כל אחת צריכה להביא חטאת העוף על הספק להכשירה בקדשים: **ב אחת לזו** [כו'] **המרובה כשר.** פי' [כענין] קינים המרובה כשר. כילד אחד לזו [וב' לזו] והקריב ג' פרידות למעלה וג' למטה. ד' פרידות כשרות. אף אם היה קן של אשה [א'] כולן למעלה הרי נפסלה חטאת שלה ועולה כשרה. ופרידה הג' א) גם היא כשרה. וג' של מטה שתי חטאות של בעלת שני קינין כשרות והשלישית היא עולה שנעשית למטה ופסולה הרי שתי חטאות ושתי עולות כשירות. וכן אם היה הקן שלה למטה נפסלה ממנה עולה ומבעלת ב' קינין חטאת אחד. ומביאות קן בשותפות ויתנו והחטאת אינה נאכלת. וכן אחת ושלש ועשה ד' פרידין למעלה. אם קן של האשה כולן למעלה נפסלה החטאת. וב' של בעלת ג' כשירה. וכן בד' של מטה נפסלה העולה וג' חטאות כשירות. וכן אחד ועשר ואחד ומאה. וכן שתים (וכן) ושלש. עשה ה' פרידין למעלה וה' למטה. אפילו ב' קינין של אשה [א'] הן למעלה ב' העולות כשירות והפרידה חמישית כשרה. וכן למטה ג' חטאות כשירות ושתי עולות פסולות. וכן שתים ועשר שתים ומאה [וכן עשר ומאה]. אפילו כל העשר קינין הן למעלה הרי עשר ב) מהן כשרות והתשעים של בעלת מאה

עין משפט נר מצוה

ג א מיי' פ"ח מהל' פסולי המוקדשין הלכה ז:
ד ב מיי' שם הל' ט:
ה ג מיי' שם הל' יא:
ו ד מיי' שם הלכה ג:

* * *

פירוש הרא"ש

כשרות. וכן למטה מאה חטאות כשירות ועשרה עולות פסולות: **זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקינין.** שלא יהיה קן אשה נחלק לשנים אלא קן אשה אחת שלם למעלה וקן אשה אחרת שלם למטה או מחצה כשר (או) [ומחצה] פסול. ואם אינו יכול לחלוק הקינין. כגון אחד לזו ושנים לזו שמתחלק לאשה א' א' למעלה ואחד למטה המרובה כשר: **ג חטאת** לזו. פי' לעיל בפ"ק תנן חטאת שנתערבה בעולה אפילו אחד בריבוא ימותו כולן. ואשמעינן הכא דאם לא נמלך הכהן ועשה כולם למעלה או כולם למטה מחצה כשר ומחצה פסול. לאפוקי מדרבא דאמר בפ' התערובות [דף עג:] השתא דאמור רבנן לא תקריב אם הקריב לא מרצי ופריך התם מהך מתניתין לרבא ומשני דהך מתניתין כמ"ד בעלי חיים אינן נדחין ורבא קאמר אליבא דמ"ד בעלי חיים נדחין: **ד חטאת ועולה.** פי' רחל ולאה שלקחו ג' קינין בשותפות ג) קן א' עשו חטאת לרחל ועולה ללאה. וקן א' הניחו סתומה ולא קבעו זו לחטאת וזו לעולה ד) אבל לא קבעו עליה שם הבעלים לומר זו לרחל וזו ללאה ה): **אין כשר אלא סתומה.** דאותה שהקריב למעלה היא העולה ואותה שהקריב למטה היא החטאת. ובאחרת איכא למיחש שמא הקריב החטאת למעלה והעולה למטה. כגון שכל קן וקן הוא בפ"ע ועשה מכל א' חליו למעלה וחליו למטה: **והיא מתחלקת ביניהם** ו). ויביאו עוד קן אחת ביניהן ז): **ה חטאת שנתערבה בחובה.** פי' שוה בשוה נתערבו חטאת בחובה. שתי חטאות בקן חובה סתומה או ד' חטאות בשני קינין חובה. ומשום דקתני בתר הכי חובה שנים בחטאת שנים בחובה. תני הכא חטאת שנתערבה בחובה. ופי' שוה בשוה הן רב הן מעט. וקאי אמאי דפליק מיניה שעשאן חליו למעלה וחליו למטה: **אין כשר אלא מנין חטאת שבחובה.** [משום] דאיכא למימר דעשאה ב' חטאות למעלה [ונפסלו] וחובה למטה ונפסלה העולה. וכן ד' חטאות בב' חובות שמא עשה ד' חטאות ח) וחובה למטה ונפסלו העולות:

הגהות הב"ח (א) במשנה חטאת ועולה וסתומה. נ"ב וזו גירסת רש"י: (ב) מפרש ד"ה שתים כו' ודוקא עשה קן שלם למעלה: (ג) ד"ה חטאת שנים וכו' שנים בחובה כגון שקרבה וכו' ר' יצחק בר אשר שפירש וחובה וכו':

שיטה מקובצת [א] ביניהן היינו דוקא אם עשה ג"כ בלא המלכה חצי למעלה וחצי למטה בקן האחר יתנו ביניהם אבל אם עשה כולן למעלה העולות כשרים והחטאות פסולים ולחצי אחר אין תנאי ושיתוף מועיל אלא כל אחת תביא חטאת וכן אם עשה כולן למטה החטאות כשרים והעולות פסולים ותביא כל אחת עולה לשון הראב"ד: [ב] כשר הכא כיון: [ג] פרידה אחת למעלה: [ד] קנין עשה ארבעה תיבת יש נמחק: [ה] הענין לפי שהן זוגות רצ"ל דהמרובה כשר דתנן במתניתין אינו חוזר אלא: [ו] זוגות ואיידי דתנא: [ז] כשר ותנא נמי כהאי: [ח] נמלך ומיהו אמת הוא אף בעשר לזו ומאה לזו שהמרובה: [ט] חטאות שכשנעשו נ"ה: [י] אמרינן שאחד מהן נעשה תיבות שכאו"א נמחק: [יא] להו רש"י תיבת פירוש נמחק: [יב] העוף ופירש הכי: [יג] קן וקן היה: [יד] אברהם בר דוד פירש חטאת תיבת דגרסינן נמחק: [טו] למטה א"כ שלך תיבת אז ל"ש: [טז] אחת ונשתיירו שני חטאות ועולה אחת בשני: [יז] בר אברהם תיבת אשר נמחק:

יעיד קינו א) היה משל בעלת ב' קנים כצ"ל. ב) צ"ל טעות. ג) לאה צריכה עולה וקן שלם לחד חטאת ואחד עולה דהיינו שתי עולות וחטאת ולרחל צריכה שתי חטאות ועולה. כצ"ל מלשון רש"י בזבחים דף ס"ז ע"ב. ד) וקן אחד קבעו זו לחטאת וזו לעולה אבל כו' כצ"ל. ה) וצריך להקריב ב' הקינים הללו סתם על שתיהן העולות למעלה והחטאות למטה והחטאת לזו והעולה לזו וצריך להקריב לשם בעלים. לשון רש"י שם. ו) הואיל ובעירוב לקחום האחת יוצאה בה ידי חטאת והא' יוצאה בה ידי עולה. לשון רש"י שם. ז) ויקריבו בתנאי אם עולה ראשונה לרחל וחטאת ללאה תהא בקן שניה זו עולה ללאה וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף. לשון רש"י שם. ח) למעלה ונפסלו.